

ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ КЕРІВНИКА ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Попович Лідія Миколаївна
ORCID iD: 0000-0001-8231-8124

Науковий керівник: канд. пед. наук Онаць О.М.
Інститут педагогіки НАПН України
Україна

Важливим завданням керівника опорного закладу загальної середньої освіти та його філій в умовах державно-громадського управління, децентралізації освіти, є створення комфортного середовища для надання освітніх послуг; забезпечення рівного доступу здобувачів освіти до якісних знань; ефективне управління закладом освіти, залучення членів місцевого співтовариства, громадських організацій до співпраці та співуправління із закладами освіти.

На думку вітчизняних учених, «управлінська діяльність – праця, яка принципово відрізняється від інших видів діяльності...Управлінська діяльність покладає на керівників виконання великої кількості різноманітних управлінських робіт. Спеціалізовані види цих робіт дістали назву функцій управління. Увесь зміст процесу управління поділяється на спеціалізовані функції головним чином для того, щоб закріпити окремі види робіт за конкретними виконавцями і цим самим надати процесу управління упорядкованості, забезпечити високий професіоналізм виконання управлінських робіт» [1, с. 133].

В опорних закладах освіти та їх філіях, як підтверджують дані респондентів експериментальних закладів освіти, в умовах децентралізації освіти існують такі проблеми у виконанні ними управлінських функцій : різноманітність видів діяльності на різних етапах управління (18%), виконання керівниками опорних закладів освіти функцій інших суб'єктів управління освітою (22%), недостатня оснащеність ІКТ – технологіями

(28%); недостатність економіко - правових знань у керівників опорних закладів освіти та їх філій, що зумовлено відсутністю правознавців (12%), висока персональна відповідальність за прийняті рішення (16%), віддаленість філій від опорних закладів освіти, що потребує прийняття специфічних управлінських рішень (21%) тощо.

Зарубіжні та вітчизняні вчені досліджували функції процесу управління: А Файоль (планування, організацію, розпорядництво, координування, контроль), М. Альберт, М. Мескон, Ф. Хедоурі, Л. Калініна, Л. Даниленко, В. Кобзар, В. Пікельна та ін.

У процесі дослідно-експериментальної діяльності нами було виявлено, що організація управління суб'єктами опорних закладів освіти здійснюється відповідно до посадових обов'язків, у яких визначені напрями діяльності, але вони значно розширені і ускладнені завдяки збільшенню закладів освіти, філій, що часто розташовані на великій віддалі від опорних закладів освіти.

Також з'ясовано, що для ефективного управління опорним закладом освіти та філіями в умовах децентралізації керівнику опорного закладу освіти необхідно оволодіти функціями управління: класичними (планування, прийняття управлінського рішення, організація, регулювання, коригування, облік і контроль) та специфічними, такими як : інформаційно-діагностична, стратегічна, експертно-інноваційна, комунікаційна, прогностична, координаційна тощо.

Інформаційно-діагностична функція управління покликана забезпечити узагальнення різноманітної інформації про кадровий потенціал опорного закладу освіти та філій, професійну підготовку, лідерський потенціал педагогічних працівників тощо на основі діагностичних даних.

Ефективність управлінської діяльності керівника опорного закладу освіти залежить від володіння ним стратегічною функцією (тобто розробки стратегії), розвитку опорного закладу освіти та філій, забезпечення якості освіти здобувачів освіти, системи професійного навчання педагогічних працівників та розвитку кожного учасника освітнього процесу.

Саме використання такої функції управління, як експертно-інноваційна, упровадження інноваційних процесів та створення умов для організаційних змін у опорному закладі освіти допомагає керівнику спрямовувати роботу педагогічних колективів на використання сучасних технологій, методик та форм навчання в тому числі дистанційних (онлайн консультування, дистанційного навчання, мобільного навчання тощо).

Володіння керівником прогностичною функцією управління допомагає формуванню прогнозів щодо розвитку опорного закладу освіти та його філій у майбутньому з метою підвищення якості освіти здобувачів освіти.

Застосування координаційної функції в управлінській діяльності передбачає не тільки взаємодію окремих ланок управлінської системи опорного закладу освіти та філій, а й координацію взаємодії з іншими закладами освіти, громадськими організаціями, місцевим співтовариством.

Ефективність управління опорним закладом загальної середньої освіти залежить від успішної реалізації традиційних та специфічних функцій, управління, які сприяють інноваційному розвитку опорного закладу освіти та його філій.

Список використаних джерел:

1. Прес-центр ініціативи «Децентралізація влади». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/tag/match/byudzhet>.
2. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. Офіс управління інтелектуальною власністю: створення, робота, ефективність / Навчальний посібник. – К.: УкрІНТЕІ, 2016. – 195 с.
3. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – С.133.